

Pravidla Trail Orienteering (trail-o)

Český svaz orientačních sportů

„Sportovní čestnost by měla být vedoucím principem při interpretaci těchto Pravidel“

Obsah

1.	OBLAST PŮSOBNOSTI A PLATNOST	2
2.	CHARAKTERISTIKA TRAIL-O	2
3.	DEFINICE ZÁKLADNÍCH POJMŮ	2
4.	TYPY ZÁVODŮ	3
5.	ŘÍZENÍ ZÁVODŮ A ODPOVĚDNOST HLAVNÍHO ROZHODČÍHO	3
6.	FAIR PLAY	4
7.	ZÁVODNÍ KATEGORIE	4
8.	ROZPIS	5
9.	ÚČAST NA SPORTOVNÍ AKCI, PŘIHLÁŠKY	5
10.	STARTOVNÍ POŘADÍ	6
11.	POKYNY	6
12.	PROSTOR SPORTOVNÍ AKCE	7
13.	ZÁVODNÍ TRATĚ	8
14.	PARAMETRY TRATÍ	8
15.	MAPA	9
16.	UMÍSTĚNÍ, OZNAČENÍ A VYBAVENÍ KONTROLY	9
17.	POPISY KONTROL	10
18.	ČASOVÉ KONTROLY	10
19.	VYBAVENÍ ZÁVODNÍKA	12
20.	START, ZAČÁTEK ZÁVODNÍ TRATĚ	12
21.	MEZI STARTEM A CÍLEM	12
22.	KONEC ZÁVODNÍ TRATĚ, CÍL	13
23.	MĚŘENÍ ČASU NA TRATI	13
24.	STANOVENÍ POŘADÍ, VÝSLEDKOVÁ LISTINA	13
25.	ŘEŠENÍ KONTROL	14
26.	NÁMITKY	15
27.	PROTESTY	15
28.	JURY	15
29.	PORUŠENÍ PRAVIDEL A RUŠENÍ VÝSLEDKŮ	16
30.	ODVOLÁNÍ	16

Přílohy

PŘÍLOHA A - Systémy označování závodního průkazu – způsob použití a zásady vyhodnocení záznamů:

A.I. Mechanické zařízení na označování závodního průkazu

PŘÍLOHA B - Vzor průkazu pro trail-o

1. Oblast působnosti a platnost

- 1.1. Tato Pravidla jsou závazná pro závody v trail orienteering (dále jen trail-o) zařazené do republikových soutěží Českého svazu orientačních sportů (dále jen ČSOS) nebo oblastních soutěží. U ostatních závodů v trail-o, pořádaných ČSOS, jeho organizačními složkami nebo oddíly, kluby či kroužky sdruženými v ČSOS, musejí být případné výjimky z těchto Pravidel uvedeny v Rozpisu a Pokynech (viz dále) sportovní akce.
- 1.2. Tato Pravidla jsou doporučena pro ostatní závody v trail-o pořádané na území České republiky jinými právníckými nebo fyzickými osobami. Závody Mezinárodní federace orientačního běhu (IOF) se přednostně řídí Pravidly IOF („Competition Rules for International Orienteering Federation Trail Orienteering Events“).
- 1.3. Součástí sportovních akcí v trail-o vypsanych podle těchto Pravidel mohou být závody kategorií pro začátečníky a náborových kategorií, pro něž se tato Pravidla použijí v přiměřeném rozsahu.
- 1.4. Tato Pravidla trail-o vstupují v platnost 1. ledna 2014. Pravidla lze měnit a doplňovat v souladu se stanovami ČSOS.

2. Charakteristika trail-o

- 2.1. Trail orienteering je sport, jehož podstatou je čtení a interpretace mapy v přírodě. Tato disciplína byla vyvinuta, aby nabídla všem, i lidem s omezenou hybností, šanci účastnit se smysluplných orientačních závodů.
- 2.2. Na každé kontrole může být více lampionů a soutěžící musí poznat správný lampion definovaný středem kolečka na mapě a popisem. Protože se tak děje v určité vzdálenosti od kontroly (na rozhodovacím stanovišti), jak zdraví, tak postižení sportovci mají stejnou šanci. Schopnost správně identifikovat danou kontrolu neklade na účastníky žádné zvláštní fyzické nároky, což umožňuje i lidem s omezenou hybností rovnoprávně soutěžit.
- 2.3. Závodník se během svého výkonu pohybuje po trati vlastními silami nebo pomocí asistenčních pomůcek (mechanický vozík, elektrický vozík, berle, asistent). Čas absolvování tratě není rozhodující, klíčové je správné určení kontrol.

3. Definice základních pojmů

- 3.1. **Sportovní akce** v trail-o (dále jen „sportovní akce“) je akcí, při které probíhají závody jednotlivých kategorií.
- 3.2. **Závod** v trail-o (dále jen „závod“) je závod jednotlivé vypsane kategorie. Závod je podmnožinou sportovní akce.
- 3.3. **Závodník** je osoba, která je přihlášena k závodu, je odprezentována a odstartuje do vlastního závodu (resp. vstoupí do karantény před startem).
- 3.4. **Závodní trať** je jeden nebo více úseků s rozhodovacími stanovišti, jimiž musí závodník projít a kde řeší kontroly. Kromě absolvování závodní tratě je součástí závodu ještě řešení časových kontrol.
- 3.5. **Délka tratě** je skutečná vzdálenost, kterou musí závodník projít (v časovém limitu) mezi rozhodovacími stanovišti od začátku do konce závodní tratě (příp. součet délek jednotlivých úseků závodní tratě).
- 3.6. **Převýšení závodu** je minimální vzdálenost ve vertikálním směru, kterou je závodník nucen vystoupat při průchodu závodní tratí.
- 3.7. **Kategorie** resp. **podkategorie** je podmnožina množiny závodníků omezená zpravidla podle výkonnosti, mobility nebo věku.
- 3.8. **Účastníci sportovní akce** jsou závodníci, pořadatelé, trenéři, doprovod a asistenti závodníků, diváci, novináři a další fyzické a právnícké osoby, které byly pořadatelé na sportovní akci pozvány či se souhlasem pořadatelů poskytují nebo zajišťují služby účastníkům sportovní akce.
- 3.9. **Pořádající orgán** sportovní akce je zpravidla vypisovatel nejvyšší soutěže, do které je zařazena většinová část závodů kategorií.
- 3.10. **Pořádající subjekt** sportovní akce je zpravidla sdružení (právní subjekt, spolek), který technicky a organizačně zajišťuje uspořádání sportovní akce.
- 3.11. **Pořadatel** sportovní akce je každá osoba, která se podílí na přípravě a průběhu sportovní akce.

- 3.12. **Ředitel** sportovní akce je osoba, která řídí pořadatelský tým a je odpovědná za dodržování obecně závazných právních předpisů při přípravách, v průběhu a při likvidaci sportovní akce.
- 3.13. **Hlavní rozhodčí** závodů je pořadatel odpovědný za dodržování těchto Pravidel. Při přípravě a v průběhu závodů je odpovědný zvláště za záležitosti dle čl. .
- 3.14. **Stavitel tratí** je pořadatel, který definuje jednotlivé tratě.
- 3.15. **Mapový klíč** je norma, podle které jsou vytvořeny mapy. Přehled předepsaných mapových klíčů pro různé disciplíny OB je uveden ve Směrnici pro tvorbu a evidenci map ČSOS.

4. Typy závodů

4.1. Závodů v trail-o se dělí podle těchto hledisek:

- podle formy závodu
 - závod klasický (trať se skládá z jednoho či více úseků, kde se závodníci při řešení problémů volně pohybují, a z několika časových kontrol)
 - TempO (závod složený jen z časových kontrol)
- podle časového pořadu
 - závod jednorázový, kdy výkon závodníka probíhá v jednom souvislém časovém intervalu
 - závod etapový, skládající se z několika etap následujících po sobě v kratším časovém období, které tvoří jeden závod s jedinými celkovými výsledky; obvykle jsou jednotlivé etapy uspořádány ve dnech následujících bezprostředně po sobě, s případnou jednodenní přestávkou
- podle denní doby konání závodu
 - denní závod musí probíhat za denního světla; první závodník může startovat nejdříve hodinu po východu slunce; poslední tak, aby od jeho startu vypršel stanovený limit nejméně hodinu před západem slunce
 - noční závod musí probíhat za tmy; první závodník může startovat nejdříve hodinu po západu slunce; poslední tak, aby od jeho startu vypršel stanovený limit dříve než 90 minut před východem slunce
- podle soutěžícího subjektu
 - závod jednotlivců – soutěží jednotlivci nezávisle na sobě
 - závod družstev – soutěží týmy dvou nebo více členů, kteří absolvují samostatně závod jednotlivců a jejichž (obvykle) dva nejlepší výsledky se sčítají
- podle pořadí, ve kterém se procházejí kontroly
 - závod s pevným pořadím kontrol (závodník musí kontroly označit do závodního průkazu v pořadí, které je předepsáno pořadatelem)
 - závod s volným pořadím kontrol (závodník si volí pořadí průchodu kontrolami sám)
 - kombinovaný závod (do závodu s pevným pořadím kontrol jsou vloženy úseky s volným pořadím kontrol).

5. Řízení závodů a odpovědnost hlavního rozhodčího

- 5.1. Pořádající subjekt jmenuje kompetentního ředitele sportovní akce.
- 5.2. Pořádající subjekt navrhne pořádajícímu orgánu osobu hlavního rozhodčího závodů. Na základě návrhu pořádajícího subjektu pořádající orgán hlavního rozhodčího buď schválí, nebo si vyžádá nový návrh.
- 5.3. Hlavní rozhodčí je odpovědný pořádajícímu orgánu za dodržování Pravidel a zodpovídá za:
- určení prostoru závodů
 - kontrolu kvality mapy a souladu mapy s příslušným mapovým klíčem
 - kontrolu tisku tratí na mapu
 - kvalitu stavby tratí (stupeň obtížnosti, umístění kontrol, správnost řešení, délka tratí, přesnost mapy) a vhodnost výběru místa startu, cíle a časových kontrol

- rovnost podmínek pro účastníky s omezenou mobilitou (sklon tratě a viditelnost kontrolních stanovišť, nasazení asistentů apod.)
 - losování a přípravu startovních listin
 - celkovou kontrolu organizace závodů
 - kontrolu spolehlivosti, přesnosti a synchronizace časomíry
 - jmenování pořadatelů na startu, v cíli, na kontrolách a dalších úsecích průběhu závodů
 - proškolení a zacvičení pořadatelů, zjm. na časových kontrolách
 - dodržení časového harmonogramu závodů
 - soulad závodních průkazů a razíčního zařízení k jejich označování a spravedlivou kontrolu označení řešení kontrol, přičemž se řídí přílohou A těchto Pravidel
 - správné řešení všech případů porušení těchto Pravidel.
- 5.4. Hlavní rozhodčí musí být na sportovní akci přítomen. Pokud se nejpozději v čase zahájení prezentace na sportovní akci nedostaví, určí ředitel závodů jeho zástupce.

6. Fair play

- 6.1. Všichni účastníci sportovní akce se musejí chovat poctivě a čestně. Závodníci se musejí respektovat navzájem, respektovat pořadatele, diváky a místní obyvatele. Žádný účastník sportovní akce se nesmí snažit nečestným způsobem ovlivňovat výsledky závodů. Získávání nespravedlivých výhod, stejně jako pomoc při pohybu mimo dovolené pomůcky i navádění na trati, nejsou povoleny, a to ani technickými prostředky (fotoaparáty, mobilní telefony, GPS, buzoly se zaměřovačem aj.) ani žádným jiným způsobem.
- 6.2. Komunikační zařízení (mobilní telefon apod.) může závodník mít při závodě při sobě, ale smí ho použít pouze v případě ohrožení života či zdraví.
- 6.3. Závodníci se zdravotním handicapem mají přednost výběru místa na pozorování kontrol.
- 6.4. Závodník nesmí získat výhodu vystoupením na vyvýšené objekty v terénu.
- 6.5. Doping je zakázán. Seznam zakázaných látek a pravidla týkající se dopingu jsou obsaženy v platné Směrnici pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v ČR, kterou vydává Antidopingový výbor ČR.
- 6.6. Pořádající orgán nebo subjekt může uveřejnit místo konání závodu předem. V takovém případě jsou po uveřejnění místa konání veškeré pokusy o prozkoumání terénu a trénink v závodním prostoru zakázány. Není-li místo konání zveřejněno předem, musí všichni pořadatelé zachovávat místo závodu a terén v přísné tajnosti.
- 6.7. Závodů se nemůže zúčastnit závodník, který je s terénem seznámen tak dobře, že by měl podstatnou výhodu proti ostatním závodníkům. V případě pochyb závisí toto rozhodnutí na hlavním rozhodčím. Práce na vyhotovení mapy se považují za podstatnou výhodu po dobu jednoho roku od prvního použití mapy na závodě.
- 6.8. Závodníci jsou povinni poskytnout pomoc zraněným účastníkům závodů.
- 6.9. Porušení zásad fair play nebo těchto Pravidel se trestá diskvalifikací (pro závodníky) resp. disciplinárním řízením (pro ostatní účastníky).

7. Závodní kategorie

- 7.1. Pořádající orgán nebo pořádající subjekt může pro závod vyhlásit jednu nebo více kategorií, pro které připraví různé tratě (např. E, A).
- 7.2. Každá kategorie může být rozdělena do podkategorií, které mají stejnou trať, ale mohou být vyhlašovány samostatně (např. E Open, E Para, E Junior).
- 7.3. Účast ve vypsáných kategoriích (podkategoriích) může být výkonnostně či jinak omezena. Kritéria omezení účasti ve vypsáných kategoriích musejí být uvedena v Rozpisu sportovní akce.
- 7.4. Paralympijských kategorií se mohou účastnit pouze závodníci s handicapem, který odpovídá definici IOF Paralympic Eligibility.

- 7.5. V závodech družstev mohou být použity stejné kategorie jako pro závod jednotlivců (případná omezení pak platí pro každého člena družstva).
- 7.6. Závodník může v jedné sportovní akci startovat pouze v jednom závodě (v jedné kategorii).

8. Rozpis

- 8.1. Rozpis sportovní akce v trail-o (dále jen „Rozpis“) vydává pořadající subjekt. Rozpis musí být zveřejněn alespoň patnáct dní před datem uzávěrky přihlášek formou odpovídající charakteru závodů.
- 8.2. Rozpis musí obsahovat přinejmenším tyto informace (pokud nejsou uvedeny v obecnějším předpise, tj. soutěžním řádu, prováděcích předpisech k soutěžím apod.):
- datum a místo konání sportovní akce
 - pořadající orgán, pořadající subjekt
 - typ závodů jednotlivých kategorií a jejich zařazení do soutěží
 - závodní kategorie a podkategorie
 - případná omezení účasti v kategoriích (podkategoriích)
 - způsob vyhodnocení (časových kontrol, etap, družstev apod.)
 - plánovaný počet kontrol pro jednotlivé tratě; skutečný počet se nesmí lišit o více než 30%
 - zařazení problémů s možnou Zero odpovědí (viz odst. 16.7) u neelitních kategorií
 - jména ředitele sportovní akce, hlavního rozhodčího závodů a stavitele (stavitelů) tratí
 - kontakt, kde lze získat další informace
 - způsob přihlašování a datum uzávěrky pro přihlášky
 - poštovní nebo e-mailovou adresu pro přihlášky, případně také internetovou adresu pro on-line přihlášky
 - výši vkladů a dalších poplatků, způsob placení
 - výši vkladu při protestech a poštovní nebo e-mailovou adresu hlavního rozhodčího, kam lze případně protesty proti oficiálním výsledkům zasílat po ukončení závodu
 - místo a čas prezentace
 - vzdálenosti mezi základními místy sportovní akce:
 - ubytování – parkoviště
 - parkoviště (resp. nádraží, autobusová zastávka) – centrum závodů
 - centrum – prezentace
 - centrum – start
 - centrum – cíl
 - dostupnost základních míst sportovní akce pro účastníky s omezenou mobilitou, dostupnost WC
 - upřesnění, zda je možné absolvovat trať na vozíku (elektrickém, mechanickém) bez doprovodu
 - popis terénu, možných nebezpečí a tréninkové možnosti
 - měřítko mapy a interval vrstevnic (ekvidistance), typ použitého mapového klíče, autory a stáří mapy
 - rozměry mapy, informace o tom, zda bude mapa upravena vodovzdorně
 - čas startu 00 a způsob startu
 - systém označování závodních průkazů, informace o tom, zda je možné použít vlastní kleště
 - uplatněné výjimky z těchto Pravidel

9. Účast na sportovní akci, přihlášky

- 9.1. Všichni účastníci sportovní akce se jí účastní na vlastní riziko.
- 9.2. Účastníci sportovní akce v trail-o jsou povinni znát tato Pravidla a řídit se jimi. Neznalost Pravidel neomlouvá.

Pravidla trail-o

- 9.3. Přihlášky závodníků k závodům musejí být doručeny nejpozději v den uzávěrky uvedené v Rozpisu, a to v písemné nebo elektronické podobě.
- 9.4. Vklady musejí být zaplacený způsobem uvedeným v Rozpisu.
- 9.5. O každém závodníkovi musí být v přihlášce pro závod jednotlivců uvedeny alespoň tyto údaje:
- registrační číslo ČSOS, v případě že není přiděleno, tak klub (resp. stát) a ročník narození
 - kategorie (podkategorie)
 - v případě elektronického způsobu označování závodních průkazů číslo elektronického závodního průkazu, který chce závodník v závodě použít (v případě že jej má k dispozici)
 - příjmení a jméno
 - v případě závodníka s omezenou mobilitou informace, zda potřebuje asistenta z týmu pořadatele.
- 9.6. V přihlášce pro závod družstev apod. musejí být uvedeny údaje vyžádané pořadatelem v Rozpisu.

10. Startovní pořadí

- 10.1. Závodníci startují obvykle individuálně, hromadný start je přípustný v určitých typech závodů. Při individuálním startu startují závodníci v rámci jednotlivých kategorií či podkategorií se stejným časovým intervalem (intervalový start). Způsob startu musí pořádací orgán nebo subjekt uvést v Rozpisu.
- 10.2. U etapových závodů by startovní pořadí mělo být vylosováno tak, aby střední hodnota startovních pořadí daného závodníka ve všech etapách s individuálním startem byla přibližně stejná pro všechny závodníky dané kategorie (podkategorie). V některé z etap závodu však mohou závodníci startovat v pořadí odvozeném z výsledků etap předchozích.
- 10.3. Soutěžním řádem mohou být pravidla pro určování startovního pořadí upravena odlišně.

11. Pokyny

- 11.1. Pokyny ke sportovní akci v trail-o (dále jen „Pokyny“) musejí být k dispozici nejpozději při příjezdu závodníků do centra závodů (v čase uvedeném v Rozpisu jako čas prezentace).
- 11.2. Pokyny musejí obsahovat tyto údaje:
- pořádací orgán, pořádací subjekt
 - datum a místo konání sportovní akce
 - místo a čas prezentace, informace o vydávání závodních průkazů, popř. startovních čísel
 - způsob a organizaci parkování
 - vzdálenosti mezi základními místy sportovní akce:
 - ubytování – parkoviště
 - parkoviště (resp. nádraží, autobusová zastávka) – centrum závodů
 - centrum – prezentace
 - centrum – start
 - centrum – cíl
 - dostupnost základních míst sportovní akce pro účastníky s omezenou mobilitou, dostupnost WC
 - popis terénu, případných nebezpečí a tréninkové možnosti
 - měřítko mapy a interval vrstevnic (ekvidistance), typ použitého mapového klíče, autory a stáří mapy (pokud mají mapy pro časové kontroly jiné parametry, pak rovněž údaje pro tyto mapy)
 - rozměry mapy, způsob tisku mapy, informace o tom, zda bude mapa upravena vodovzdorně
 - v případě použití map podle klíče ISOM vymezení povolených cest
 - mapovací práh pro velikost objektů v případě použití jiné hodnoty, než určuje mapový klíč
 - použití zvláštních mapových symbolů

- definici zakázaných prostorů, případně definici hranice závodního prostoru
- způsob značení kontrolních stanovišť, povinných úseků, závodního prostoru a zakázaných prostorů
- informace o občerstvení na trati
- čas startu 00 a způsob startu
- délky tratí a převýšení, počet kontrol na trati, časový limit a jeho navýšení pro handicapované závodníky
- pořadí procházení kontrol (pevné vs. volné, viz 4.1)
- počet a rozmístění časových kontrol, způsob měření času (každá kontrola zvlášť vs. celkový čas na stanovišti) a počítání bodů, časový limit
- informace o zvláštní úpravě a vybavení kontrol (např. v nočních závodech)
- systém označování závodních průkazů (zjm. instrukce dle bodů 16.13 až 16.15)
- pro všechny neelitní kategorie informaci o tom, zda jejich tratě obsahují problémy se Zero odpovědí (viz odst. 16.7)
- informaci o tom, zda A-Z kontroly (viz odst. 16.8) mají rozhodovací stanoviště
- informaci o tom, zda na trati bude občerstvení (pro tratě s limitem 90 minut a více)
- umístění šaten, umývárny, toalet, první pomoci
- čas uzavření cíle
- zda a do (resp. od) kdy platí omezení pohybu závodníků (karanténa), kteří dokončili závod (resp. kteří se chystají na start do závodu)
- způsob a místo vyvěšování předběžných výsledků
- informace o vyhlášení vítězů (čas, počet oceněných závodníků, vyhlášené kategorie)
- jména ředitele sportovní akce, hlavního rozhodčího závodů a stavitele (stavitelů) tratí
- předpokládané složení jury
- způsob a časové omezení pro podávání námitek a protestů, výši vkladu při protestech
- uplatněné výjimky z těchto Pravidel
- startovní listinu – může být nahrazeno vyvěšením startovní listiny v centru závodů.

11.3. Dále se doporučuje, aby v Pokynech byly uvedeny rovněž tyto údaje:

- umístění vzorové kontroly (pokud je připravena)
- principy použití Zero tolerance (viz odst. 16.7).

12. Prostor sportovní akce

12.1. Při přípravě sportovní akce je pořádající subjekt povinen dodržovat všechny obecně závazné právní předpisy a právní závazky, k nimž se smluvně zavázal ČSOS, vztahující se zejména ke vstupu na pozemky třetích osob a k ochraně životního prostředí.

12.2. Z hlediska přístupu účastníků sportovní akce se prostor sportovní akce člení na:

- Závodní prostor, kde jsou postaveny závodní tratě. Do závodního prostoru je zakázán vstup všem účastníkům sportovní akce, mohou do něj vstupovat pouze pořadatelé určení hlavním rozhodčím, závodníci pak pouze v časovém intervalu mezi okamžikem svého startu a průchodem cílem. Případné výjimky povoluje hlavní rozhodčí závodů.
- Zakázané prostory, do kterých je zakázán vstup všem účastníkům sportovní akce.
- Volně přístupný prostor, do kterého mohou účastníci sportovní akce vstupovat bez omezení (s výjimkou bodu 12.612.6).

12.3. Hranice závodního prostoru musejí být jednoznačně definovány v Pokynech a/nebo označeny v terénu.

12.4. Zakázanými prostory jsou všechny prostory, kam je vstup zakázán obecně závaznými právními předpisy (pokud není pořádajícím subjektem udělena výjimka) nebo které jsou definovány v Pokynech, zakresleny v závodní

mapě nebo označeny v terénu. Hranice zakázaných prostorů v závodním prostoru musejí být pro závodníka zřejmé ze závodní mapy a bez problémů jednoznačně rozpoznatelné v terénu.

- 12.5. Zákazy vstupu do závodního prostoru a do zakázaných prostorů stanovených pořádacím subjektem vstupují v platnost okamžikem zveřejnění prostoru závodu v rozpisu soutěže, sportovní akce nebo v Pokynech sportovní akce a jsou ukončeny časem uzavření cíle, pokud pořádací subjekt nestanoví jinak.
- 12.6. Některé části tratě mohou být umístěny ve volně přístupném prostoru nebo mohou být z tohoto prostoru viditelné (divácké kontroly, divácké úseky). Do takového prostoru je zakázán vstup závodníkům, kteří ještě neodstartovali. Informace o umístění diváckých kontrol a diváckých úseků musí být uvedena v Pokynech.

13. Závodní tratě

- 13.1. Vybraný terén musí být vhodný na uspořádání závodu. Musí být vybrán tak, aby nejméně pohybliví závodníci, osoby upoutané a pohánějící málo stabilní vozík a osoby jdoucí pomalu a s obtížemi, mohli zdolat trať v maximálním časovém limitu, s využitím poskytnuté asistence.
- 13.2. Stavatel tratí se řídí principy fair play. Při stavbě tratí elitních kategorií je povinen dodržovat Směrnici IOF pro stavbu tratí trail-o (Technical Guidelines for Elite Trail Orienteering), při závodech nižších soutěží je doporučeno dodržování Směrnice v přiměřeném rozsahu.
- 13.3. Závodník se při závodě smí pohybovat pouze po cestách (mapová značka ISSOM 506), není-li pořadatel v Pokynech stanoveno jinak. Pokud je závodníkům povolen pohyb mimo cesty, musí být tento koridor vyznačen v mapě a v terénu označen páskou.
- 13.4. Závodní trať klasického závodu je tvořena jedním nebo více úseky s rozhodovacími stanovišti, které musí závodník projít ve stanoveném časovém limitu. Kromě těchto úseků jsou součástí závodu časové kontroly.
- 13.5. **Začátek závodní tratě** je místo, kde závodník dostává mapu a začíná se mu měřit čas.
- 13.6. Místo, od něhož se závodník začíná orientovat podle mapy (nemusí být shodné se začátkem závodní tratě), se označuje jako **začátek orientace** a v mapě je vyznačeno trojúhelníkem.
- 13.7. **Start** je místo, kde závodník zahajuje svůj závod. Toto místo může být shodné se začátkem závodní tratě. Pokud jsou časové kontroly zařazeny na začátek závodu, liší se místo startu a začátek závodní tratě.
- 13.8. **Konec závodní tratě** je místo, kde se závodníkovi změří čas absolvování tratě, tj. čas rozhodný pro porovnání s časovým limitem závodu.
- 13.9. **Cíl** je místo, kde končí závod. Toto místo může být shodné s koncem závodní tratě. Pokud jsou časové kontroly zařazeny na konec závodu, liší se místo cíle a konec závodní tratě.
- 13.10. **Kontrola** je označení místa v terénu, které je zakresleno kolečkem v mapě. Umístění, označení a vybavení kontroly je řešeno v článku 16.
- 13.11. **Rozhodovací stanoviště** je místo na trati, odkud má závodník identifikovat pořadí jednotlivých lampionů, které patří k dané kontrole.
- 13.12. **Razicí stanoviště** je místo na trati, kde je umístěno razicí zařízení pro označení závodnickovy volby do závodního průkazu.
- 13.13. **Časová kontrola** je kontrola, kde rozhodčí měří závodníkovi čas spotřebovaný pro řešení. Časová kontrola není součástí závodní tratě.
- 13.14. Musí-li závodník část tratě absolvovat po vyznačené trase, jedná se o **povinný úsek**. Musí-li závodník na trati projít určitým bodem, jedná se o **povinný průchod** (např. podchod, přechod apod.).

14. Parametry tratí

- 14.1. Závodní trať by neměla přesáhnout délku 3,5 km.
- 14.2. Trať je vedena tak, aby přesun k rozhodovacím stanovištím a otáčení se na trati zvládli všichni účastníci závodu. Všechny cesty neschůdné a nesjízdné kvůli šířce, vystupujícím kořenům, kamenům, spadlým stromům a s nevhodným povrchem musí být uzavřeny pro všechny závodníky a označeny v terénu páskou.
- 14.3. Stoupání na trati nesmí nikde přesáhnout 14% v úseku delším než 20 metrů, boční sklon tratě musí být menší než 8%, sklon rozhodovacího stanoviště musí být menší než 6%. V případě, že trať nesplňuje tyto podmínky, musí pořádací subjekt zabezpečit závodníkům na vozíčku asistenty.

Pravidla trail-o

- 14.4. Pořadající subjekt stanoví časový limit pro absolvování závodní tratě vypočtený následujícím způsobem: 3 min na každou kontrolu + 3 min na každých 100 m délky závodní tratě + příp. 3 min na každých 10 m převýšení. Pro závodníky s omezenou mobilitou je doporučeno časový limit navýšit podle charakteru terénu a tratě, např. vhodným navýšením koeficientu pro délku a převýšení. V případě nepříznivých podmínek mohou pořadatelé zvýšit limit, změna musí být zveřejněna na startu a uvedena na mapě.
- 14.5. Závodník, který dosáhne většího výsledného času než je limit, je penalizován ztrátou bodů dle 24.2.
- 14.6. Veškerý terén mimo cesty a značené stezky v závodním prostoru je zakázaný. Jakékoliv dodatečné prostory nebo zakázané cesty musejí být popsány v Pokynech a označeny v mapě, v případě nutnosti musejí být označeny v terénu. Závodníci nesmějí do takových prostor vstupovat.

15. Mapa

- 15.1. Mapa použitá při závodě musí být vyhotovena podle platného mapového klíče. Odchyly od standardního mapového klíče musejí být oznámeny závodníkům v Pokynech.
- 15.2. Vzhledem k nutnosti naprosté preciznosti zákresu kontrol je vhodné tisknout mapy zároveň s tratěmi. Dotisk tratí do mapy je možný, ale pořadatelé musejí zkontrolovat správnost dotisku všech použitých map. Ruční zákres tratí není přípustný.
- 15.3. Dotisk nepřístupných a nebezpečných oblastí, občerstvovacích stanic, stanovišť první pomoci ap. (dále jen „zákres tratě“) na mapě musí být provedeny podle platného mapového klíče.
- 15.4. Při závodě s pevným pořadím kontrol musejí být jednotlivé kontroly očíslovány v posloupnosti předepsaného pořadí a jednotlivé úseky tratě by měly být vyznačeny spojnici.
- 15.5. Mapa musí být zřetelně označena kategorií, pro niž je zakreslená trať určena.
- 15.6. Všechny mapy pro časové kontroly jsou stejně velké, buďto kruhové nebo čtvercové s průměrem (stranou) délky 5 až 12 cm (tak, aby obsahovaly rozhodovací stanoviště i umístění všech lampionů), jsou orientované ve směru pohledu z rozhodovacího stanoviště do středu shluku lampionů a jsou centrovány na střed kolečka kontroly.
- 15.7. Bezprostředně předchozí verze mapy prostoru závodu (existuje-li) musí být vyvěšena v centru závodů. Předchozí verze se rozumí i současná mapa, není-li použita poprvé.
- 15.8. Měřítko mapy musí být zpravidla 1:4 000 nebo 1:5 000. Všechny závodní mapy, včetně map pro časové kontroly, musejí být ve shodném měřítku. Pokud je to vhodné, může být část tratě zobrazena navíc ve výřezu s jiným měřítkem. Tato informace musí být uvedena v Pokynech.
- 15.9. Velkost mapových značek musí být dle mapového klíče. V případě ISOM map to znamená zvětšení na 150%.
- 15.10. Velikost koleček označujících kontroly musí být 6mm. V případě, že by v některém místě tratě byla mapa díky hustotě koleček nepřehledná, může mapa obsahovat kromě standardního tisku tratě ještě zvětšený výřez.
- 15.11. Všechny povinné úseky, přechody, průchody jsou vyznačeny v mapě značkami pro kresbu tratí a v terénu označeny páskou.

16. Umístění, označení a vybavení kontroly

- 16.1. V závodní mapě jsou standardním způsobem označeny kontroly. Přesný střed kolečka zakresleného v mapě představuje správné umístění kontroly.
- 16.2. V terénu je pro každou kontrolu rozmístěno několik lampionů, z nichž nejvýše jeden odpovídá správné pozici kontroly.
- 16.3. Lampion se skládá ze tří čtverců tvořících plášť svislého trojbokého hranolu. Každý čtverec o rozměrech zhruba 30 cm x 30 cm je úhlopříčně rozdělen, přičemž polovina je bílá a polovina oranžová. Bílé trojúhelníky přiléhají jednou odvěsnou k hornímu okraji pláště hranolu.
- 16.4. Lampiony jsou zavěšeny na všech kontrolách na všech stanovištích ve stejné výšce dle běžných zvyklostí (horní okraj cca 60-80 cm nad terénem). Je nutné zabezpečit, aby byly zřetelně viditelné z rozhodovacího stanoviště z pohledu pozorovatele (i na vozíku), tj. z výšky cca 100-150 cm nad terénem. V případě potřeby je možné u kontrol na velkou vzdálenost použít dva lampiony nad sebou, přičemž výše uvedená pravidla se vztahují na dolní lampion. Tato skutečnost musí být uvedena v Pokynech.
- 16.5. Při nočním závodě mohou být lampiony doplněny nebo nahrazeny reflexním předmětem umístěným ve stejné poloze jako horní okraj lampionu. Označení kontroly pak musí být ze všech stran stejně dobře viditelné.

Pravidla trail-o

- 16.6. Počet lampionů na jednu kontrolu je jeden až pět (na závodní trati) resp. šest (na časových kontrolách); jsou označeny písmeny abecedy (A, B, C, D, E a F) zleva doprava při pohledu z rozhodovacího stanoviště, bez ohledu na vzdálenost od pozorovatele (hloubku).
- 16.7. Na rozhodovacím stanovišti závodník identifikuje přiřazení správného písmena odpovědi (A-F) pro vybraný lampion. Ve vyšších výkonnostních kategoriích je povoleno nemít žádný lampion na správné pozici. V tomto případě je správná odpověď označena písmenem „Z“ (tzv. odpověď Zero). V kategoriích, kde jsou přípustné Zero odpovědi, musejí být kontroly připraveny s obzvláště velkou pečlivostí a očekávaná přesnost umístění („Zero tolerance“) by měla být vhodným způsobem prezentována v Pokynech.
- 16.8. Rozhodovací stanoviště je vhodným způsobem označeno v terénu (obvykle stojanem s označením kategorie a číslem kontroly). Pokud kontrola obsahuje jediný lampion (A-Z kontrola), nemusí mít rozhodovací stanoviště. Použití takovýchto kontrol musí být uvedeno v Pokynech.
- 16.9. Rozhodovací stanoviště se nezakresluje do mapy. Pokud mohou vzniknout jakékoliv pochyby, z které strany kontroly se rozhodovací stanoviště nachází, slouží pro upřesnění sloupec H popisu kontrol (viz 17.4).
- 16.10. Rozhodovací stanoviště může být společné pro více kontrol, pokud mají tyto kontroly různé shluky lampionů, musejí být odpovídající výšece vyznačeny v terénu páskou.
- 16.11. Vzdálenost kontrol od rozhodovacích stanovišť je různá, liší se podle orientační náročnosti a viditelnosti.
- 16.12. Na razicím stanovišti je označovací zařízení pro danou kontrolu, v současnosti se používají klasické kleště a zvláštní papírová průkazka (viz Příloha A).
- 16.13. Razicí stanoviště je obvykle na stejném místě jako rozhodovací stanoviště. Pořadající subjekt může použít pro závod oddělená razicí a rozhodovací stanoviště; tuto skutečnost musí uvést v Pokynech. Pokud razicí stanoviště není shodné s rozhodovacím stanovištěm, musí být jeho poloha v terénu ve směru od rozhodovacího stanoviště jasně označena (např. páskou).
- 16.14. Je přípustné dovolit závodníkům razit mimo razicí stanoviště kleštěmi (vlastními nebo vypůjčenými od pořadatelů), které si závodník sám nese; tato skutečnost musí být uvedena v Pokynech.
- 16.15. Je rovněž možné nevybavit kontroly razicími stanovišti vůbec, v tom případě musí pořadající subjekt zabezpečit dostatek kleští na zapůjčení a v Pokynech musí být uvedeno, kde je možné kleště zapůjčit.
- 16.16. Vybavení kontrol musí být stejného typu u všech kontrol závodu, s výjimkou zdvojených lampionů (viz 16.4) a rozhodovacích stanovišť u A-Z kontrol (viz 16.8).
- 16.17. V závodech vyšších soutěží je pro každou kontrolu určen rozhodčí, který dohlíží na regulérnost závodu. U ostatních soutěží je doporučeno určit rozhodčí dle uvážení pořadatelů.

17. Popisy kontrol

- 17.1. Popis kontroly musí přesně odpovídat správnému umístění kontroly, tj. pozici ve středu kolečka v mapě.
- 17.2. Jednotlivé symboly a způsob jejich použití v popisu kontrol jsou definovány v předpisu Popisy kontrol IOF. V závodech nižších soutěží lze doplnit odpovídající slovní popisy.
- 17.3. Ve sloupci B je počet lampionů na kontrole označen písmeny (např. A-D pro čtyři lampiony).
- 17.4. Pokud není jasné vedení závodní tratě, šipka ve sloupci H ukazuje směr pohledu na shluk lampionů. (Šipka směřující na sever ukazuje, že se závodník bude dívat na shluk lampionů z rozhodovacího stanoviště směrem k severu, takže rozhodovací stanoviště se nachází na cestě jižně od zakreslené kontroly.)
- 17.5. Popisy kontrol obsahují údaj o délce tratě a časovém limitu pro závod.
- 17.6. Popisy kontrol příslušné tratě jsou připojeny k mapě a závodníkovi jsou k dispozici až v okamžiku startu.

18. Časové kontroly

- 18.1. Součástí závodu jsou časové kontroly, na nichž je závodníkovi měřen čas potřebný na rozhodování.
- 18.2. Časové kontroly nejsou součástí závodní tratě, a proto řešení, doba čekání a cesta k časové kontrole nejsou zahrnuty do časového limitu (viz kap. 23).
- 18.3. Závodníci přistupují k řešení časové kontroly jednotlivě v pořadí, ve kterém k ní dorazí, a jsou povinni její řešení absolvovat bez zbytečných průtahů.

Pravidla trail-o

- 18.4. Shluk lampionů časové kontroly nesmí být vidět dříve než v okamžiku příchodu k časové kontrole. V případě, že tuto podmínku nelze splnit díky terénu, je nutné použít vhodné stínění. V terénu musí být vyznačen postup k časovým kontrolám a od nich jako povinný úsek.
- 18.5. Počet časových kontrol je obvykle dvě až čtyři, přičemž mohou být umístěny mezi startem a začátkem závodní tratě, mezi koncem závodní tratě a cílem nebo v kterémkoliv místě závodní tratě – v tom případě ji rozdělují na více úseků. Umístění časových kontrol vůči závodní trati musí být zveřejněno v Pokynech.
- 18.6. Pokud je časová kontrola zařazena v jiném místě než před začátkem závodní tratě, nesmí být okolí kontroly součástí mapy se závodní tratí.
- 18.7. Na časové kontrole může být použito až šest lampionů. Při závodě na klasické trati musí být vždy jeden lampion umístěn na správné pozici (odpověď Zero není možná), při závodě TempO jsou odpovědi Zero přípustné.
- 18.8. Na časové kontrole je soutěžící usazen na rozhodovacím stanovišti tak, aby viděl všechny rozmístěné lampiony. Při řešení se nesmí pohybovat z určeného místa. Závodník na vozíčku postaví vozík přesně na stejné místo, kam si sedají ostatní.
- 18.9. Pro každou časovou kontrolu je připravena samostatná mapa odpovídající oblasti se zákresem pouze této kontroly, zorientovaná ve směru pohledu z rozhodovacího stanoviště do středu shluku lampionů, s výrazně vyznačenými směrnicí a šipkou označující směr k severu. K mapě je připojen standardní popis kontroly.
- 18.10. Pokud je na jednom stanovišti více časových kontrol, je upřednostňován způsob měření celkového času na stanovišti. V tom případě jsou všechny mapy pro dané stanoviště svázané a zakryté krycím listem, který obsahuje základní informace o stanovišti, zjm. pořadové číslo stanoviště (kontroly) a počet řešených problémů. Pokud některý ze závodníků má zdravotní problém a je pro něj obtížné otáčet mapy, uvede tuto skutečnost v přihlášce a pořádající subjekt připraví nesvázanou variantu map.
- 18.11. Poté, co je soutěžící usazen na rozhodovacím stanovišti, jsou mu ukázány postupně všechny lampiony a dostává mapu (resp. mapy). Pokud je mapa zakrytá krycím listem, závodník na povel rozhodčího otočí krycí list a začne se mu měřit čas. Pokud je na stanovišti jen jedna kontrola a mapa není zakrytá, začíná se měřit čas v okamžiku, kdy závodník obdrží mapu.
- 18.12. Pro řešení kontroly se smí použít pouze mapa připravená pro tuto kontrolu. Pokud je na stanovišti více kontrol, závodník se nesmí dívat na jinou mapu než tu, která odpovídá kontrole, již právě řeší. Závodník nesmí oznámit odpověď v okamžiku, kdy má odkrytou jinou než správnou mapu.
- 18.13. Závodník může odpovědět ústně za použití mezinárodní fonetické abecedy (Alpha, Bravo, Charlie, Delta, Echo a Foxtrot) nebo pouze zřetelným vyslovením písmena. Součástí vybavení stanoviště může být tabulka s možnými písmeny odpovědí, v takovém případě má závodník možnost volby mezi ukázáním zvoleného písmena a hlasovou odpovědí. Pokud závodník použije oba způsoby, hlasové vyjádření má přednost.
- 18.14. Stopky jsou zastaveny, když je zřetelně oznámena odpověď. Pokud má stanoviště více problémů se společně měřeným časem, pak se čas zastaví po oznámení poslední odpovědi na daném stanovišti.
- 18.15. Rozhodčí zaznamená čas změřený na celé sekundy (příp. desetinná část se nezaznamenává) a odpověď (odpovědi) závodníka do jeho průkazu.
- 18.16. Závodník má právo zkontrolovat, že zaznamenaná odpověď souhlasí. Pokud tomu tak není a rozhodčí uzná svoji chybu, může záznam opravit a oznámit tuto opravu hlavnímu rozhodčímu. V opačném případě může závodník použít proceduru námitky resp. protestu (viz kap. 26 resp. 27).
- 18.17. Na časových kontrolách je povolena celková maximální doba rozhodování (časový limit), která odpovídá 30 sekundám na jednu odpověď. Deset sekund před koncem limitu rozhodčí upozorní závodníka slovy „Deset sekund do konce limitu“.
- 18.18. Záznam v průkazu musí být proveden dostatečně trvanlivým způsobem (zvláště za nepříznivého počasí) anebo musí být veden paralelní záznam odpovědi a časů jednotlivých závodníků na každé časové kontrole.
- 18.19. V závodech vyšších soutěží měří časy dva rozhodčí a výsledný čas je stanoven jako průměr obou časů s přesností půl sekundy. U ostatních soutěží je přípustné, aby čas měřil jediný rozhodčí.
- 18.20. V případě překročení časového limitu se jako výsledný čas závodníka zaznamenaná hodnota časového limitu a nezodpovězené kontroly jsou považovány za špatně vyřešené.

19. Vybavení závodníka

- 19.1. Pořadající subjekt má právo přidělit závodníkům startovní čísla. V tomto případě je povinností závodníků se startovním číslem absolvovat závod – tzn. že závodník bez startovního čísla nemusí být připuštěn ke startu. Startovní čísla musí být zřetelně viditelná a nesmějí se překládat.
- 19.2. Jedinými technickými pomůckami, které může závodník během závodu používat, jsou:
 - Mapa se závodní tratí a popisem kontrol, vydaná pořadateli závodníkovi na počátku závodní tratě. V každé kategorii musí mít všichni závodníci v závodě k dispozici shodnou mapu se shodným zákresem tratě.
 - Závodní průkaz, který je vydán resp. zaregistrován pořadateli. Závodní průkaz slouží k identifikaci závodníka a k záznamu o jeho průchodu jednotlivými úseky závodní tratě, jeho odpovědí na kontrolách a dosaženého času na časových kontrolách (viz příloha A).
 - Vlastní standardní buzola, hodinky, svítilna, lupa, brýle aj. osobní zdravotní pomůcky.

20. Start, začátek závodní tratě

- 20.1. Před odstartováním ze startu musí závodník projít startovním prostorem. Vstup do startovního prostoru musí být vybaven zařízením ukazujícím startovní čas závodníků, kteří mají do startovního prostoru vstoupit, případně mohou být závodníci vyvoláváni. Ve startovním prostoru je závodník povinen provést předstartovní procedury předepsané pořadateli v Pokynech a dodržovat veškeré další pokyny pořadatelů.
- 20.2. Startovní prostor musí být umístěn tak, aby z něj nebylo vidět na shluk lampionů nebo rozhodovací stanoviště jakékoliv kontroly.
- 20.3. Pořadatelé mohou vymezit prostor, kde se zdržují závodníci před odstartováním svého závodu (tzv. karanténa). Tato skutečnost musí být uvedena v Pokynech, a to včetně času, do kterého je nutno se do karantény dostavit. Pozdní příchod do karantény může být potrestán diskvalifikací. Závodník v karanténě nesmí používat žádné komunikační prostředky.
- 20.4. Start se značí zřetelným nápisem START (výjimečně pouze lampionem) umístěným nad nebo na konci startovní čáry.
- 20.5. Závodník startuje v čase určeném pořadateli na pokyn startéra nebo na signál startovacího zařízení. Závodník, který vystartuje předčasně, může být diskvalifikován.
- 20.6. Dostaví-li se závodník do startovního prostoru se zpožděním, pořadatelé mu umožní start co možná nejdříve po jeho příchodu, přičemž doba zpoždění závodníka se odečte z časového limitu na absolvování závodní tratě. Dostaví-li se závodník do startovního prostoru se zpožděním vinou pořadatelů, je mu přidělen nový startovní čas. Sporné případy řeší hlavní rozhodčí.
- 20.7. Pokud začátek závodní tratě není shodný se startem, platí pro něj v přiměřené míře ustanovení předchozích odstavců. Cesta k začátku závodní tratě je v terénu vyznačena jako povinný úsek.
- 20.8. Závodník si bere nebo dostává mapu na místě určeném pořadateli. Je povinen si sám zkontrolovat, že má správnou soutěžní mapu.
- 20.9. Není-li začátek orientace shodný se začátkem závodní tratě, označí se lampionem.
- 20.10. Je-li vzdálenost z centra závodů na start delší než 2 km a není-li možnost dopravy autem, musí být na startu či po cestě na start možnost občerstvení a bezbariérový záchod.

21. Mezi startem a cílem

- 21.1. Na trati závodu se závodník musí chovat co nejtíšeji, nesmí vstupovat do zakázaných prostorů a svým chováním v průběhu závodu nesmí porušit obecně závazná pravidla ve vztahu k vlastníkům nemovitostí, ochraně životního prostředí apod.
- 21.2. Povinné úseky tratě musí závodník absolvovat po celé jejich délce. Povinné úseky se značí zpravidla oranžovými a bílými fáborky nebo páskou. Pořadající subjekt může v Pokynech doplnit další omezení, např. zákaz vrácení se během povinného úseku.
- 21.3. Při řešení kontrol se závodník může pohybovat libovolně po vymezené závodní trati. V odůvodněných případech mohou pořadatelé stanovit body závodní tratě, které nelze překročit před vyznačením řešení určitých kontrol do závodního průkazu. Tato omezení musí být uvedena v Pokynech.

Pravidla trail-o

- 21.4. Závodník se smí pohybovat jen po určených cestách (případně vyznačených koridorech). Rozhodčí může závodníkovi v odůvodněných případech povolit opustit trať do prostoru, kde nejsou na dohled žádné kontroly.
- 21.5. Závodník nesmí být během závodu doprovázen jinou osobou než určenou nebo schválenou pořadatelem.
- 21.6. Závodník, který předčasně ukončí závod, musí tuto skutečnost neprodleně oznámit pořadatelům v cíli, popř. na startu, a tam také odevzdat mapu a závodní průkaz.
- 21.7. Pro kategorie, kde je časový limit 90 minut a více, musí pořádající subjekt v Pokynech uvést, zda budou mít závodníci možnost občerstvení. Pokud bude občerstvení k dispozici, musí mezi nabízenými tekutinami být pitná voda.
- 21.8. Pořadatelé jsou povinni vyznačit nebezpečné oblasti, kde by mohlo dojít ke zraněním závodníků. Značení nebezpečných oblastí musí být zřetelně viditelné a nemělo by být zaměnitelné s jiným značením.
- 21.9. Závodník je zodpovědný za správné označení své odpovědi do závodního průkazu, a to i v případě, že odpověď označuje jeho doprovod nebo rozhodčí na časových kontrolách. Rozhodčí na kontrole může provádět kontrolu závodních průkazů, nesmí však závodníka zdržovat, ani rozptylovat.
- 21.10. Závodník, který ztratí svůj průkaz nebo označí kontroly v nesprávném pořadí (při závodě s pevným pořadím kontrol), bude diskvalifikován. Závodník je odpovědný za to, že odevzdá průkaz v čitelné podobě, zejména v nepříznivém počasí.
- 21.11. Systémy označování závodního průkazu, způsob jejich použití a závazné zásady vyhodnocení záznamů v závodním průkazu jsou uvedeny v příloze A těchto Pravidel.
- 21.12. Odpověď vyznačenou v závodním průkazu není možno měnit.

22. Konec závodní trati, cíl

- 22.1. Cíl se značí zřetelným nápisem CÍL (výjimečně pouze lampionem) umístěným nad nebo na konci cílové čáry.
- 22.2. Závod pro závodníka končí protnutím cílové čáry nebo označením elektronického závodního průkazu v cílovém označovacím zařízení.
- 22.3. Pokud pořádající subjekt požaduje označení závodního průkazu v cíli, je povinností závodníka toto učinit dle pokynů pořadatelů. Cílové označovací zařízení musí být umístěno na cílové čáře nebo v její bezprostřední blízkosti.
- 22.4. Pokud konec závodní trati není shodný s cílem, platí pro něj v přiměřené míře ustanovení předchozích odstavců. Cesta od konce závodní trati do cíle je v terénu vyznačena jako povinný úsek.
- 22.5. Bez povolení hlavního rozhodčího se nesmí závodník do závodního prostoru vracet před uzavřením cíle.
- 22.6. Po průchodu cílem odevzdá závodník svůj průkaz ke kontrole, případně i mapu, požadují-li tak pořadatelé.
- 22.7. Pořadatelé mohou vymezit prostor, kde se zdržují závodníci po ukončení svého závodu do doby uzavření startu (tzv. karantény). Do karantény musí i závodníci, kteří nedokončí závod, případně výjimky povoluje hlavní rozhodčí.

23. Měření času na trati

- 23.1. K měření času na začátcích a koncích úseků závodní trati musí pořádající subjekt zajistit rovnoměrně jdoucí dostatečně synchronizované hodiny.
- 23.2. Na začátku a konci každého úseku závodní trati zaznamená rozhodčí čas průchodu závodníka do závodního průkazu s přesností na celé sekundy (příp. desetinná část se nezaznamenává).
- 23.3. Celkový čas se vypočte jako součet časů na jednotlivých úsecích. Udává se v minutách a sekundách. Tento čas se použije pro kontrolu dodržení časového limitu.

24. Stanovení pořadí, výsledková listina

- 24.1. Na klasické trati představuje každá správně určená kontrola (kromě časových) jeden bod. Počet bodů je primárním kritériem pro stanovení pořadí.
- 24.2. Při překročení časového limitu pro absolvování závodní trati je závodník penalizován ztrátou jednoho bodu za každých započatých pět minut.

Pravidla trail-o

- 24.3. V případě rovnosti bodů se jako druhé kritérium použije součet časů dosažených na časových kontrolách. Dosažený čas na časové kontrole se stanoví jako součet času spotřebovaného na řešení kontroly a případné penalizace 60 sekund za nesprávně určenou kontrolu.
- 24.4. V disciplíně TempO se nepočítají body, ale pouze čas včetně penalizací za nesprávné odpovědi. Výši penalizace může stanovit pořádající orgán nebo subjekt v rozmezí 30 až 45 sekund.
- 24.5. Dva či více závodníků se shodným počtem bodů a součtem časů na časových kontrolách jsou ve výsledkové listině uvedeni se stejným umístěním (následující umístění, která by jim připadla, se vynechají).
- 24.6. Umístění ve výsledkové listině se nepřiděluje závodníkovi, který je diskvalifikován nebo vzdal závod.
- 24.7. Předběžné výsledky se zveřejňují během závodu na místě uvedeném v Pokynech. Kompletní předběžné výsledky, včetně případných diskvalifikací, by měly být zveřejněny do 30 minut po plánovaném uzavření cíle.
- 24.8. Oficiální výsledky musí být do 3 dnů od konce závodu uveřejněny na www stránkách závodu nebo pořádajícího orgánu, případně při objednání na prezentaci za úplaty do 3 dnů zaslány v tištěné formě na požadovanou adresu. Výsledky závodů musí být na internetu k dispozici nejméně po dobu 12 měsíců od konce závodu.
- 24.9. Výsledková listina jednorázového závodu nebo jedné etapy etapového závodu na klasické trati uvádí u každého závodníka jeho pořadí v rámci kategorie (podkategorie), příjmení a jméno, registrační číslo ČSOS (je-li přiděleno), odpovědi na jednotlivých kontrolách, časy na časových kontrolách, celkový čas průchodu závodní trati, časový limit, celkový počet bodů po případné penalizaci, součet časů na časových kontrolách a výsledný čas včetně penalizace. Uvádí rovněž správné odpovědi.
- 24.10. Výsledková listina jednorázového závodu nebo jedné etapy etapového závodu TempO uvádí u každého závodníka jeho pořadí v rámci kategorie (podkategorie), příjmení a jméno, registrační číslo ČSOS (je-li přiděleno), odpovědi na jednotlivých kontrolách, časy na jednotlivých stanovištích, součet časů a výsledný čas včetně penalizace. Uvádí rovněž správné odpovědi.
- 24.11. V celkových výsledcích závodu jednotlivců se uvádí u každého závodníka jeho pořadí v rámci kategorie (podkategorie), jeho příjmení a jméno, registrační číslo, body, časy a pořadí v jednotlivých etapách, celkový počet bodů (na klasické trati) a součet časů na časových kontrolách. V případě, že se celkový výsledek etapového závodu stanovuje podle jiného kritéria (body za pořadí, rankingové skóre apod.), pak výsledky obsahují také etapové zisky a celkový zisk podle daného kritéria.
- 24.12. Ve výsledcích závodů družstev se kromě jména klubu a celkového výsledku (součet bodů, časů resp. jiných kritérií použitých pro vyhodnocení závodu, např. rankingového skóre) uvádějí jména a výsledky všech členů družstva.
- 24.13. V úvodu oficiální výsledkové listiny musí být uvedeny zásadní údaje o závodech a jejich průběhu. Za zásadní údaje jsou vždy považovány podané protesty a způsob jejich řešení. Pořádající orgán může po pořádajícím subjektu požadovat navíc zpracování „Protokolu o závodech“ dle svých požadavků.

25. Řešení kontrol

- 25.1. Nejpozději bezprostředně po dokončení závodu posledním závodníkem musí pořádající subjekt zveřejnit správné Řešení kontrol. Řešení obsahuje výřezy z mapy zvětšené alespoň do dvojnásobného měřítka se zákresem rozhodovacího stanoviště, všech lampionů a polohy správného lampionu u kontrol s odpovědí Zero. U každé kontroly je rovněž uvedeno písmeno správného řešení. V případě použití záměrných linií pro řešení je vhodné zakreslit i tyto linie.
- 25.2. Zveřejněné řešení je závazné, pokud nenastane některý z následujících případů:
- Zrušení kontroly. Rozhodnutím hlavního rozhodčího nebo jury může být některá kontrola vyřazena z výsledků. V případě časové kontroly se z výsledků vyřazuje i čas dosažený závodníky na této kontrole. V případě časové kontroly, která je součástí stanoviště s více kontrolami a společně měřeným časem, se z výsledků ruší všechny kontroly tohoto stanoviště a celkový čas na tomto stanovišti.
 - Změna řešení. V odůvodněných případech (např. při zjištění chyby v řešení) je možné rovněž změnit původně oznámené správné řešení. K tomuto kroku je třeba přistupovat velmi zodpovědně, tak aby byly zachovány zásady fair play. Zejména změnu řešení na odpověď Zero je možno učinit pouze při velmi významném posunutí umístění lampionu oproti správné poloze.
- 25.3. K úpravě zveřejněného řešení může dojít z následujících důvodů:
- A. Hlavní rozhodčí má právo rozhodnout o úpravě řešení, a to bez ohledu na to, zda byla podána námitka nebo protest. Proti takovéto úpravě je možné podat protest.

- B. Hlavní rozhodčí může úpravu provést jako důsledek řešení námitky závodníka. Proti takovéto úpravě je možné podat protest.
 - C. O úpravě může rozhodnout jury. Toto rozhodnutí je konečné.
- 25.4. Každou úpravu řešení musí pořadající subjekt vhodným způsobem vyhlásit v centru závodů.
- 25.5. Zrušení kontroly není důvodem pro zrušení výsledků celého závodu.

26. Námitky

- 26.1. Každý závodník může vznést námitku proti řešení nebo způsobu řešení některých kontrol.
- 26.2. Námitka se podává ústně hlavnímu rozhodčímu nebo řediteli sportovní akce.
- 26.3. Námitka není vázána na žádný vklad.
- 26.4. Pořadající subjekt zveřejní v Pokynech časový limit pro podávání námitek. Limit začíná běžet v okamžiku dokončení závodu posledním závodníkem. Tento okamžik musí pořadající subjekt vhodným způsobem vyhlásit v centru závodů. Obvyklý limit je 15 minut, ovšem v případě, že cíl není v centru závodu, je nutné čas dostatečně prodloužit.
- 26.5. O námitce rozhoduje hlavní rozhodčí, k rozhodování může přizvat členy jury.
- 26.6. Rozhodnutí se musí oznámit namítajícímu závodníkovi v co nejkratším čase.
- 26.7. Proti rozhodnutí o řešení námitky je možno podat protest do 15 minut po obdržení vyrozumění.

27. Protesty

- 27.1. Každý závodník může vznést protest proti úpravě řešení podle odst. 25.3 písm. A a B. Protest se podává do 15 minut po oznámení provedené úpravy.
- 27.2. Závodník může vznést protest proti řešení své námitky. Protest se podává do 15 minut od vyrozumění o řešení námitky.
- 27.3. Každý závodník může vznést protest proti řešení některých kontrol i bez předchozí námitky. Protest se podává do časového limitu určeného pořadajícím subjektem v Pokynech.
- 27.4. Každý účastník sportovní akce může podat protest proti porušení či nedodržení Pravidel během závodu závodníkem nebo pořadatelem nebo proti rozhodnutí hlavního rozhodčího.
- 27.5. Protesty proti oficiálním výsledkům může podat každá osoba zainteresovaná na výsledcích závodu hlavnímu rozhodčímu. Protest proti oficiálním výsledkům se podává písemně do 14 dnů od zveřejnění oficiálních výsledků závodu.
- 27.6. Protest se podává písemně hlavnímu rozhodčímu nebo řediteli sportovní akce, který ho předá k projednání jury.
- 27.7. Protest se musí doložit vkladem. Výše vkladu musí být zveřejněna v Rozpisu.
- 27.8. Není-li protest uznán, propadá vklad ve prospěch pořadajícího subjektu. Je-li uznán jako oprávněný, vklad se vrací a jury uloží hlavnímu rozhodčímu realizaci jejího rozhodnutí.
- 27.9. Všechny podané protesty a výsledek jejich projednání musí být zaneseny v oficiální výsledkové listině závodů.
- 27.10. Se stažením kontrol musí pořadatelé vyčkat až na konečné rozhodnutí jury. Pokyn ke stažení kontrol dává hlavní rozhodčí po ukončení jednání jury nebo v okamžiku uplynutí času na protesty, pokud nebyl žádný protest podán.

28. Jury

- 28.1. K řešení protestů a dalších otázek daných Pravidly musí pořadající subjekt sestavit tříčlennou jury z osob přítomných na závodech. Pořadající orgán může jmenovat osoby přednostně určené pro výkon funkce člena jury. Žádný z členů jury nesmí být zúčastněn v pořádání závodu. Hlavní rozhodčí a protestující mohou sledovat jednání jury, ale nemají hlasovací právo. Vstupovat do jednání mohou pouze na výzvu nebo se souhlasem jury.
- 28.2. Pořadající subjekt má povinnost osobu jmenovanou členem jury o jejím jmenování informovat a složení jury zveřejnit v centru závodů nejpozději v době plánovaného ukončení prezentace. Závodník má právo svou účast v jury odmítnout. Podá-li člen jury protest, musí být nahrazen osobou, která není nikterak zainteresována na

podaných protestech. Člen jury též může odstoupit z jury v průběhu závodů, pokud je zřejmé, že nemůže objektivně posoudit některou z projednávaných kauz. V tomto případě musí pořadající subjekt zajistit náhradu. Náhradníka do jury pro tyto případy je vhodné jmenovat dopředu, spolu s řádnými členy jury.

- 28.3. Povinností jury je řešit všechny podané protesty, všechny podněty, s nimiž se na jury obrátili pořadatelé (např. sporné označení kontroly v závodním průkazu) a podněty předložené některým z členů jury při jejím zasedání.
- 28.4. Členové jury rozhodují dle svého svědomí a řídí se přitom těmito Pravidly a citem pro spravedlnost. Za svá rozhodnutí nemohou být členové jury disciplinárně stíháni, ani nijak jinak perzekuováni.
- 28.5. Protesty proti porušení či nedodržení Pravidel během závodu závodníkem nebo pořadateli nebo proti rozhodnutí hlavního rozhodčího řeší jury v den závodu, nejdéle 90 minut po plánovaném uzavření cíle. Protesty proti oficiálním výsledkům řeší jury do 10 dnů ode dne podání protestu. Nemůže-li se některý z členů jury projednávání účastnit, pořadající subjekt musí zajistit náhradu.
- 28.6. Všechny osoby zúčastněné na závodech jsou povinny s jury spolupracovat k objasnění protestu.
- 28.7. Jury má právo použít i nestandardní řešení (např. posun ve výsledkové listině, ...).
- 28.8. Pro řešení případných protestů proti oficiálním výsledkům je pořadající subjekt povinen archivovat po dobu 60 dnů od vydání oficiální výsledkové listiny startovní listinu ze startu a všechny záznamy o průchodu kontrolami a cílem.
- 28.9. Proti rozhodnutí jury lze podat odvolání dle kapitoly 30.

29. Porušení Pravidel a rušení výsledků

- 29.1. Porušení Pravidel závodníkem musí být posouzeno hlavním rozhodčím, který má právo závodníka diskvalifikovat. Závodník se proti diskvalifikaci může odvolat podáním protestu.
- 29.2. Účastník sportovní akce, který porušil Pravidla obzvláště závažným způsobem, může být disciplinárně stíhán. Podněty na disciplinární stíhání musí být předány disciplinární komisi do 14 dnů ode dne, kdy k disciplinárnímu přestupku došlo.
- 29.3. Při zvlášť závažných událostech ovlivňujících regulérnost závodů mohou být hlavním rozhodčím zrušeny výsledky závodu jedné či více kategorií (podkategorií), a to bez ohledu na to, zda byl podán protest. Proti rozhodnutí hlavního rozhodčího o zrušení výsledků závodu lze podat protest.
- 29.4. V případě, že dojde z důvodů jednoznačného a podstatného nedodržení Pravidel ze strany pořadatelů ke zrušení výsledků některých kategorií, je pořadající subjekt povinen vrátit 50% vkladu všem odprezentovaným závodníkům zrušených kategorií.

30. Odvolání

- 30.1. Pro případ odvolání proti rozhodnutí jury je pořadajícím orgánem jmenována odvolací komise v souladu se soutěžním řádem příslušejícímu nejvyšší soutěži, do které je závod zařazen. V případě, že závod není zařazen do soutěží, vykonává funkci odvolací komise vedení organizační složky ČSOS, jíž je pořadající subjekt členem.
- 30.2. Odvolání proti rozhodnutí jury lze podat odvolací komisi písemně do 7 dnů od zveřejnění rozhodnutí jury. Odvolání může předložit i jiný účastník sportovní akce, než kdo podával příslušný protest. Odvolání musí být doloženo vkladem ve výši dvojnásobku vkladu původního protestu.
- 30.3. Odvolání nemá odkladný účinek, tj. až do rozhodnutí odvolací komise platí výsledky závodu dle rozhodnutí jury.
- 30.4. Odvolací komise projednává odvolání co nejdříve, nejpozději však do jednoho měsíce od doručení odvolání. Osoba předkládající odvolání i hlavní rozhodčí příslušného závodu se mohou na vlastní žádost projednávání zúčastnit.
- 30.5. Rozhodnutí odvolací komise je konečné. Není-li odvolání uznáno jako oprávněné, propadá vklad ve prospěch pořadajícího orgánu. Je-li alespoň částečně uznáno jako oprávněné, vklad se vrací a komise uloží hlavnímu rozhodčímu příslušného závodu realizaci jejího rozhodnutí (včetně vrácení případného původního vkladu za protest).

PŘÍLOHA A

Systémy označování závodního průkazu – způsob použití a zásady vyhodnocení záznamů

Pro označení průchodu kontrolami, resp. startem a cílem lze použít:

A.I. Mechanické zařízení na označování závodního průkazu

A.I.1. Závodní průkaz je vyroben z přiměřeně odolného označitelného materiálu a jeho rozměry nesmějí v žádném rozměru přesahovat velikost A4.

A.I.2. Na průkazu jsou vytištěna obdélníková políčka v šesti řadách (pro odpovědi A-E a Z). Pro kontrolu obsahuje průkaz symetrický duplicitní blok řad, který zůstává závodníkovi po průchodu cílem. Políčka jsou v řadách očíslována a označena písmeny odpovědí. Velikost políček musí odpovídat použitým kleštím na kontrolách. Šířka políček musí být větší nebo rovna šířce kleští a jejich výška taková, aby při souhlasu volného okraje kleští s dolní nebo horní stranou okénka byl otisk umístěn celý v políčku. Volný okraj kleští musí dosáhnout bez překážek do každého políčka.

A.I.3. Průkaz dostane závodník před startem. Závodník může průkaz vložit do ochranného obalu. Jiné úpravy nejsou povoleny.

A.I.4. Každý závodník je odpovědný za to, že svůj průkaz na každé kontrole zřetelně označí. Označování závodního průkazu (dále jen „ražení“) se provádí kleštěmi do závodního průkazu. Větší část raženého vzorku musí být v příslušném políčku závodního průkazu. Pokud je v příslušné řádce více otisků kleští, kontrola není správně označena.

A.I.5. Pořadatel má právo stanovit, že závodníci nemohou používat pro ražení vlastní kleště, ale pouze kleště na razicím stanovišti.

PŘÍLOHA B

Vzor průkazu pro trail-o

Vzory průkazů se je možné nalézt na adrese <http://www.trailo.cz/dokumenty/pro-organizatory>.